

tài liệu hỏi đáp *tim hiểu*

THƯỢNG HỘI ĐỒNG GIÁM MỤC XVI

1- Thượng Hội Đồng Giám Mục là gì?

Đáp: Là một mô hình mới xuất hiện sau Công đồng Vatican II, được tổ chức theo những quy định được nói đến trong Tông thư dưới dạng Tự sắc "Apostolica Sollicitudo" của Đức Giáo hoàng Phaolô VI ký ngày 15/9/1965, lúc Công đồng chưa kết thúc. Theo đó, Thượng hội đồng Giám mục hay Thượng Hội nghị Giám mục là một cơ quan tư vấn cho Đức Giáo hoàng. Cơ cấu này được mô tả trong Bộ Giáo luật (CIC) với định nghĩa là một đại hội gồm các Giám mục được tuyển chọn từ nhiều miền khác nhau trên thế giới, tụ họp lại vào những thời kỳ được ấn định, để cố võ sự hiệp nhất chặt chẽ giữa Đức Giáo Hoàng với các Giám mục, và để giúp ý kiến cho Đức Giáo Hoàng trong việc bảo vệ và tăng tiến Đức Tin và phong hóa, và trong việc duy trì và củng cố kỷ luật Giáo hội; ngoài ra, còn để nghiên cứu các vấn đề liên quan tới hoạt động của Giáo hội trong thế giới, đáp ứng kịp thời các nhu cầu thời đại.

2- Các khóa Thượng Hội Đồng được diễn ra thế nào? Đã có bao nhiêu khóa họp?

Đáp: Có các khóa họp thường lệ và ngoại thường

của THĐGM. Khóa họp đầu tiên của THĐGM được triệu tập vào năm 1967, nghĩa là hai năm sau khi bế mạc công đồng. Từ đó đến nay, đã diễn ra 29 khóa họp THĐGM, trong đó có 15 khóa họp thường lệ và 3 khóa họp ngoại thường (1969, 1985 và 2014); phần còn lại là 11 khóa họp đặc biệt dành cho châu Âu (2), châu Phi (2), châu Á, châu Mỹ, châu Đại dương, miền Trung Đông, nước Hà lan, nước Liban và Châu Mỹ Latin.

3- Thượng Hội Đồng Giám Mục lần thứ XVI sẽ diễn ra khi nào? Chủ đề ra sao?

Đáp: Thượng Hội Đồng Giám Mục lần thứ XVI sẽ họp Đại hội vào tháng 10 năm 2023. Ngày 14/9/2018, Đức Giáo hoàng Phanxicô đã ra Tông hiến "Episcopalis Communio" qui định Thượng Hội đồng được mở rộng tới mọi thành phần ở mọi miền trên thế giới. Để toàn thể Dân Chúa tham gia tích cực vào sinh hoạt của Hội Thánh, Đức Thánh Cha Phanxicô đề nghị tiến hành Thượng Hội Đồng Giám Mục lần thứ XVI theo ba giai đoạn: Giáo phận, Châu lục, Hoàn vũ. Giai đoạn Giáo phận kéo dài từ tháng 10/2021 – tháng 8/2022.

Chủ đề: "Hướng tới một Hội Thánh hiệp hành: hiệp thông – tham gia – sứ vụ".

4- Mục đích của Thượng Hội đồng ra sao?

Đáp: Mục đích của Thượng Hội đồng hiện nay là tạo niềm hứng khởi để con người mơ về một Hội thánh mà chúng ta được mời gọi trở thành, là làm cho niềm hy vọng của họ được nảy nở, là khơi dậy niềm tin, là băng bó các vết thương, là tạo nên những mối tương quan mới mẻ và sâu sắc hơn, là học hỏi lẫn nhau, là xây dựng những nhịp cầu, là thắp sáng tâm trí, là sưởi ấm cõi lòng và phục hồi sức mạnh cho đôi tay để phục vụ sứ mạng chung của chúng ta (PD, 32).

5- Hiệp hành là gì?

Đáp: HIỆP HÀNH là cùng nhau bước đi trên một con đường. Đức Thánh Cha mời gọi chúng ta xây dựng một Hội Thánh cùng nhau dẫn bước. Hiệp Hành có hai nghĩa: Trong nội bộ và với những người sống chung quanh

1/ Trong nội bộ giáo hội, chúng ta là một Hội Thánh tham gia và sứ vụ. Từ các giám mục, giáo sĩ, tu sĩ, giáo dân cùng đi trên một con đường, cùng nhau hiệp thông với nhau, cùng nhau tích cực để tham gia chu toàn sứ vụ của mình trong Hội Thánh. Đừng an phận, lo lắng việc đời mà hãy tỉnh thức, cầu nguyện và dẫn thân.

2/ Hội Thánh HIỆP HÀNH còn là một Hội Thánh lên đường, cùng nhau đi đến gặp gỡ anh chị em của chúng ta, những người đang sống trong đau khổ, thiếu sự sống để giúp anh chị em có được ánh sáng của Chúa, sức sống của Chúa (Giải thích của Đức TGM Giuse Nguyễn Năng).

6- Đặc trưng của "TÍNH HIỆP HÀNH" là gì?

Đáp: Trước hết và trên hết, tính hiệp hành biểu thị một phong cách đặc trưng của đời sống và sứ mạng của Hội thánh, diễn tả bản chất của Hội thánh là Dân Thiên Chúa đồng hành cùng nhau và tập họp trong cộng đoàn, được Chúa Giêsu quy tụ bằng quyền năng của Chúa Thánh Thần để loan báo Tin Mừng. Tính hiệp hành phải được thể hiện trong cách sống và làm việc bình thường của Hội thánh.

Tính hiệp hành giúp cho toàn thể Dân Chúa cùng nhau tiến bước, lắng nghe Chúa Thánh Thần và Lời Chúa, tham gia vào sứ mạng của Giáo hội trong sự hiệp thông mà Đức Kitô thiết lập giữa chúng ta. Cuối cùng, con đường đồng hành này là cách hiệu quả nhất để biểu lộ và thực hành bản chất của Giáo hội với tư cách là Dân Chúa lữ hành và truyền giáo (PD, 1).

7- Những thành phần nào được mời gọi tham gia hiệp hành?

Đáp: Toàn thể Dân Chúa, qua Bí tích Rửa tội, chia sẻ cùng một phẩm giá và ơn gọi. Nhờ Bí tích Rửa tội, tất cả chúng ta đều được mời gọi tham gia tích cực vào đời sống của Hội thánh. Trong các giáo xứ, các cộng đồng Kitô hữu nhỏ, các phong trào giáo dân, các cộng đoàn tu trì, và các hình thức hiệp thông khác, nam nữ, trẻ già, tất cả chúng ta được mời gọi lắng nghe nhau để nhận ra sự thúc đẩy của

Chúa Thánh Thần, Ngài đến để hướng dẫn những nỗ lực nhân loại của chúng ta, thổi sinh khí vào Hội thánh và dẫn chúng ta vào sự hiệp thông sâu xa hơn cho sứ mạng của chúng ta trong thế giới.

8- Tính Hiệp Hành phải chăng là mới xuất hiện trong Hội Thánh?

Đáp: Hội thánh thừa nhận rằng tính hiệp hành là một phần không thể thiếu trong chính bản chất của mình. Đặc tính hiệp hành của Hội thánh đã từng được thể hiện qua các Công đồng đại kết, các Thượng Hội đồng Giám mục, các Công nghị giáo phận, các hội đồng giáo phận và giáo xứ. Chúng ta có thể trải nghiệm các hình thức "hiệp hành" đã có trong Hội thánh bằng nhiều cách, tuy nhiên đặc tính hiệp hành của Hội thánh không bị giới hạn trong các thiết chế hiện hành.

9- Như vậy sứ mạng của Hội Thánh là hiệp hành sao?

Đáp: Sứ mạng của Hội thánh đòi hỏi toàn Dân Chúa cùng đồng hành với nhau, với mỗi thành viên đang đóng vai trò cốt yếu của mình, và cùng hiệp nhất với nhau. Hội thánh hiệp hành tiến bước trong sự hiệp thông để theo đuổi một sứ mạng chung với sự tham gia của mọi thành viên và mỗi thành viên. Mục tiêu của tiến trình hiệp hành là tạo cơ hội cho toàn Dân Chúa cùng nhau phân định cách tiến bước trên con đường trở thành một Hội thánh mang tính hiệp hành hơn trong tầm nhìn dài hạn.

10- Người giáo dân có được mời gọi tham gia tiến trình HIỆP HÀNH?

Đáp: Hội thánh ngày càng nhận ra hiệp hành là con đường của toàn thể Dân Chúa. Do đó, Tiến trình hiệp hành không đơn thuần chỉ là đại hội của các giám mục nhưng còn là hành trình dành cho tất cả các tín hữu, trong đó mỗi Giáo hội địa phương đảm nhận phần trách vụ không thể thiếu của mình. Công đồng Vatican II giúp những người đã chịu phép Rửa, cả các đấng bậc và giáo dân, ý thức lại rằng tất cả đều được kêu gọi để tham gia tích cực vào sứ mạng cứu độ của Hội thánh (LG, 32-33).

11- Như thế Dân Chúa bao gồm: giáo sĩ, tu sĩ, giáo dân đều HIỆP HÀNH?

Đáp: Các tín hữu đã được lãnh nhận Chúa Thánh Thần trong Bí tích Rửa tội và Thêm sức, đồng thời được ban cho những ân sủng và đặc sủng khác

nhau để canh tân và xây dựng Hội thánh, với tư cách là chi thể của Thân thể Chúa Kitô. Con đường hiệp hành tìm cách đưa ra các quyết định mục vụ phản ánh thánh ý Chúa một cách trung thành hết sức có thể, trên nền tảng là tiếng nói sống động của Dân Chúa (ITC, Syn., 68).

12- Đây là những hướng dẫn căn bản trong tiến trình Hiệp Hành?

Đáp: Câu hỏi căn bản hướng dẫn Tiến trình hiệp hành mà hiện nay chúng ta đang thực hiện là:

– Để Hội thánh có thể loan báo Tin Mừng, việc “cùng nhau cất bước hành trình” hiện đang diễn ra thế nào trên các cấp độ khác nhau (từ địa phương đến toàn vũ)?

– Đồng thời để Hội thánh phát triển như một Hội thánh hiệp hành, Thần Khí đang mời gọi chúng ta thực hiện những bước đi nào? (PD, 2).

13- Mục tiêu của Thượng Hội đồng lần này là gì?

Đáp: Dưới ánh sáng này, Thượng Hội đồng hiện nay, với tư cách toàn thể Dân Chúa, nhắm đến mục tiêu là lắng nghe những gì Chúa Thánh Thần đang nói với Hội thánh. Chúng ta thực hiện việc này bằng cách cùng nhau lắng nghe Lời Chúa trong Kinh thánh và Thánh truyền, tức là Truyền thống sống động của Hội thánh, và rồi bằng cách lắng nghe nhau, đặc biệt là lắng nghe những người bên lề, cũng như phân định các dấu chỉ thời đại.

14- Thượng Hội đồng lần này có hướng đến việc canh tân Hội Thánh?

Đáp: Việc đồng hành này sẽ yêu cầu chúng ta canh tân não trạng và cơ cấu Giáo hội để thực hiện lời Thiên Chúa mời gọi Giáo hội giữa những dấu chỉ hiện nay của thời đại. Việc lắng nghe toàn thể Dân Chúa sẽ giúp Hội thánh đưa ra các quyết định mục vụ phù hợp hết sức có thể với thánh ý Chúa (ITC, Syn., 68). Viễn cảnh cuối cùng để định hướng con đường hiệp hành này của Hội thánh là để phục vụ cho cuộc đối thoại của Thiên Chúa với nhân loại (DV, 2) và để cùng nhau tiến vào Nước Chúa (x. LG, 9; RM, 20). Cuối cùng, tiến trình hiệp hành tìm cách hướng tới một Hội thánh trở sinh nhiều hoa trái hơn để làm cho Nước Trời mau đến hồi viên mãn.

CÁC TỪ THEN CHỐT DÀNH CHO TIẾN TRÌNH HIỆP HÀNH

15- Xin nói rõ hơn về nội dung chủ đề của Thượng Hội Đồng?

Đáp: Chủ đề của Thượng Hội đồng là “Hướng đến một Hội thánh hiệp hành: Hiệp thông, Tham gia và Sứ vụ”. Ba chiều kích của chủ đề là hiệp thông, tham gia và sứ vụ. Ba chiều kích này có mối quan hệ mật thiết với nhau. Chúng là những trụ cột quan trọng của một Hội thánh hiệp hành. Không có thứ bậc giữa chúng. Thay vào đó, mỗi chiều kích làm phong phú và định hướng cho hai chiều kích kia. Giữa ba chiều kích này tồn tại một mối tương quan năng động, cần phải được hiểu rõ mối tương quan này cùng với cả ba chiều kích của nó.

16- Chiều Kích HIỆP THÔNG được hiểu như thế nào?

Đáp: – Hiệp thông: Do ý muốn nhân lành, qua giao ước ban cho dân, Thiên Chúa quy tụ chúng ta lại với nhau như những dân khác biệt nhưng cùng một đức tin. Cội nguồn sâu xa nhất của sự hiệp thông mà chúng ta cùng chia sẻ phát xuất từ tình yêu và sự hiệp nhất của Thiên Chúa Ba Ngôi. Chính Chúa Kitô là Đấng hòa giải chúng ta với Chúa Cha và liên kết chúng ta với nhau trong Chúa Thánh Thần. Khi liên kết với nhau, chúng ta kín múc niềm hứng khởi từ việc lắng nghe Lời Chúa, qua Truyền thống sống động của Hội thánh, và được bén rễ sâu vào cảm thức đức tin mà chúng ta cùng chia sẻ. Tất cả chúng ta đều có vai trò của mình trong việc biện phân và thực hiện lời kêu gọi mà Thiên Chúa dành cho Dân Ngài.

17- Còn chiều kích THAM GIA?

Đáp: – Tham gia là lời kêu gọi tất cả những ai thuộc về Dân Chúa – giáo dân, người được thánh hiến và giáo sĩ – hãy dẫn thân vào cuộc thao luyện lắng nghe nhau cách chân thành và tôn trọng. Việc lắng nghe này tạo ra không gian để chúng ta cùng nhau lắng nghe Chúa Thánh Thần, và dẫn lối cho những khát vọng của chúng ta đối với Hội thánh trong Thiên niên kỷ thứ ba. Nền tảng thực sự của việc tham gia là tất cả các tín hữu đều có đủ tư cách và được kêu gọi để phục vụ lẫn nhau qua các ân ban mà mỗi người đã nhận được từ Chúa Thánh Thần.

Trong Hội thánh hiệp hành, với các thành viên hết sức đa dạng, toàn thể cộng đồng được kêu gọi cùng nhau cầu nguyện, lắng nghe, phân tích,

đối thoại, biện phân và góp ý cho việc đưa ra các quyết định mục vụ phù hợp hết sức có thể với ý muốn của Thiên Chúa (ICT, Syn., 67-68). Phải thực sự nỗ lực để đảm bảo những người ở bên lề hoặc cảm thấy bị loại trừ, đều được nhập cuộc.

18- Hiểu thế nào về chiều kích SỨ VỤ?

Đáp: Sứ mạng (Sứ vụ): Hội thánh hiện hữu để loan báo Tin Mừng. Chúng ta không bao giờ được phép tập trung vào chính mình. Sứ mạng của chúng ta là làm chứng cho tình yêu Thiên Chúa giữa toàn thể gia đình nhân loại. Tiến trình hiệp hành mang chiều kích truyền giáo rõ nét. Mục đích của tiến trình này là giúp Hội thánh làm chứng cho Tin Mừng cách hữu hiệu hơn, đặc biệt với những người sống ở vùng ngoại vi của thế giới chúng ta, xét về mặt tâm linh, xã hội, kinh tế, chính trị, địa lý và hiện sinh. Theo cách này, hiệp hành là con đường qua đó Hội thánh có thể hoàn thành cách hiệu quả hơn sứ mạng loan báo Tin Mừng cho thế giới, như nắm men làm cho nước Thiên Chúa mau đến.

Với mong ước bé nhỏ là HIỆP HÀNH, tài liệu Hỏi Đáp này thể hiện tâm tình: “Hiệp thông-Tham gia-Sứ vụ” nhằm giúp các cá nhân, nhóm nhỏ, hội đoàn tìm hiểu học hỏi bước đầu về Thượng Hội Đồng Giám Mục lần thứ XVI căn cứ trên Cẩm nang phổ biến trên trang mạng (Web) của Hội Đồng Giám Mục Việt Nam.

Mùa Vọng năm 2021

Anton Nguyễn Đình Thục

Fx Đỗ Công Minh

Chú thích:

- PD (Tài liệu chuẩn bị)
- ITC, Syn (Ủy Ban Thần học quốc tế về Thượng Hội đồng)
- LG (Hiến chế Lumen Gentium)
- RM (Thông điệp Redemptoris Missio)
- DV (Hiến chế Dei Verbum)

...the purpose of this Synod, and therefore of this consultation, is *not* to produce documents, but to ‘plant dreams, draw forth prophecies and visions, allow hope to flourish, inspire trust, bind up wounds, weave together relationships, awaken a dawn of hope, learn from one another and create a bright resourcefulness that will enlighten minds, warm hearts, give strength to our hands’”
(Preparatory Document, 32).

Hãy nhớ rằng mục đích của Thượng Hội đồng, và do đó của cuộc thỉnh ý này, **không nhằm tạo ra các tài liệu, mà là “để gieo mầm ước mơ, rút ra các lời tiên tri và thị kiến, cho phép hy vọng nảy nở, khơi dậy niềm tin, băng bó các vết thương, cùng nhau đan kết các mối tương quan, đánh thức bình minh hy vọng, học hỏi lẫn nhau và mang lại một khả năng sáng tạo giúp khai mở trí tuệ, sưởi ấm trái tim, tiếp thêm sức mạnh cho đôi tay”**. (Tài Liệu Chuẩn Bị #32)